

Současné trendy antisemitismu

Podle definice Evropské Unie je antisemitismus „*takový způsob nazírání na Židy, který vyústí v nenávisť vůči nim. Slovní a fyzický antisemitismus je namířen proti Židům i nežidovským osobám, případně jejich majetku, proti židovským společnostem, institucím a náboženským komunitám. Dále může tato nenávisť být směřována proti Izraeli, jako židovskému státu. Antisemitismus velmi často obviňuje Židy z konspirace za účelem škodit lidstvu a mnohdy viní Židy z toho, že mohou za vše, co dopadne špatně. Tato nenávisť se projevuje v rétorice, v psaném projevu, vizuálních formách a akcích a projevuje se hrozivými stereotypy a negativními charakterovými rysy.*“

Zatímco historicky „tradiční“ formy antisemitismu jsou u nás právem odsuzovány a patří k projevům okraje společnosti, povědomí o nových formách spojených s kritikou Státu Izrael je mnohem menší. Debata o hranici mezi legitimní kritikou politiky jakéhokoli státu a rasovými předsudky je potřebná. Pro rozlišení, kde tato hranice leží, doporučuji použít kritérium „3D“ Nátana Šaranského, současného izraelského politika, který byl kdysi kvůli svému židovství v Sovětském Svazu vězněn.

Podle Šaranského překračuje kritika Izraele hranici antisemitismu, splňuje-li tři znaky: démonizaci, dvojitý metr a delegitimizaci židovského státu. Příkladem démonizace je přirovnávání Izraelců k nacistům, obviňování z rituálního požívání krve či zobrazování Židů jako opic nebo hmyzu. V soudobých karikaturách nejen v arabském světě, ale také v západní Evropě lze najít bezpočet ilustrací tohoto nechutného předsudku.

Dvojitý metr lze ilustrovat na příkladech působení různých mezinárodních agentur a organizací. Například Rada OSN pro lidská práva se více než z 80% ve svých rezolucích zabývá pouze kritikou Izraele a jeho zacházení s Palestinci, jako by na celém světě jiné problémy v oblasti lidských práv neexistovaly. Nevládní organizace často pod pláštěm obrany lidských práv kritizují výlučně Izrael. Vrcholem tohoto pokrytectví byla konference OSN proti rasismu v Durbanu v roce 2001, která se zvrhla v přehlídce protižidovské nenávisti. Mary Robinsonová, která předsedala celé konferenci, se vyjádřila, že na Fóru neziskových organizací „byl strašlivý antisemitismus. Řada lidí říkala, že ještě nikdy nečelila tak nestydatým projevům antisemitismu.“

Svou roli v šíření falešných obrazů hrají také média. Například na analýze fotografií publikovaných BBC v roce 2005 lze statisticky doložit, že Izraelci jsou téměř z 80% stereotypně zobrazováni se symboly vojenské síly, jako jsou tanky nebo samopaly, a vždy tak, že osobám není vidět do tváře – to je známý prvek dehumanizace, který používala i nacistická propaganda. Naopak Palestinci jsou zobrazováni jako bezbranné děti nebo ženy, s plným záběrem do obličeje, aby vzbuzovali sympatie. Pokud už jsou vyobrazeni muži, pak nejčastěji při modlitbě.

Výsledkem systematického očerňování Izraele je snaha o úplnou demontáž tohoto státu. Izrael je jediný členský stát OSN, proti kterému zaznívají hlasy

požadující jeho zrušení po vzoru jihoafrického režimu. Falešně se hovoří o údajném apartheidu v Izraeli, existují snahy kriminalizovat jeho představitele a stále častěji se ozývají výzvy k bojkotu izraelského zboží a stažení investic.

Jak se proti takovému přívalu bránit? Znamý spisovatel George Orwell, autor románů jako Farma zvířat nebo 1984, v nichž mistrně vystihl podstatu totalitních režimů, prohlásil kdysi: „Klesli jsme tak hluboko, že první povinností inteligentních lidí je stále znovu opakovat samozřejmosti.“ Obávám se, že dnešní doba se této charakteristice blíží.

Vítám proto aktivitu inteligentních lidí. Václav Havel nedávno oznámil, že se zapojí do mezinárodní kampaně proti bojkotu a delegitimizaci Izraele, kterou vede bývalý španělský premiér José Maria Aznar. „Zastavme toto šílenství, které činí Izrael zodpovědným za všechny problémy v regionu, ne-li i mimo něj. Bylo už dost krátkozrakosti, jež odmítá vidět Izrael jako základní kámen naší západní civilizace,“ řekl Aznar. Vyzývám slušné a inteligentní občany, aby se každý na svém místě k této misi připojil.

Mojmír Kallus